

Tiedote tammikuu 2024

Vuoden Maatiaiskasvi 2024 – HERNE

Maatiainen ry on valinnut vuoden 2024 maatiaiskasviksi herneen (tarhaherne *Pisum sativum* var. *sativum* ja peltoherne *Pisum sativum* var. *arvense*). Tätä ruokapöydän ja puutarhan vihreää helmeä on viljelty Lähi-Idässä jo kenties 7500 eaa. Herne on viime vuosina noussut uuteen suosioon erinomaisena kasviproteiinin lähteenä ja luonnollisena maaperän parantajana.

Maatiainen ry on välittänyt kotimaisia siemeniä vuodesta 1990 alkaen. Siemenvälityksen tavoitteena on tukea ja edistää perinne- ja maatiaiskasvien sekä kotimaisten luonnonkasvien viljelyä ja lisäämistä. **Toivomme että jokainen voisi kokeilla herneen siemenviljelyä tänä herneen vuonna – otathan haasteen vastaan!** Lajikkeen ei tarvitse olla maatiaislajike, riittää että on lajike, mitä sinulla on. Hernettä voi kasvattaa niin puutarhassa kuin vaikka ämpärissä parvekkeella.

Herne viihtyy kuohkeassa, kosteutta pidättävässä, kalkkipitoisessa, multavassa savi- tai hietamaassa. Herne kylvetään, kun maa on lämmennyt ja kylvös suojataan harsolla linnuilta ja muilta eläimiltä. Kuivina aikoina herne tarvitsee kastelua tuottaakseen hyvin satoa. Korkeat lajikkeet tarvitsevat tukea, esimerkiksi tukikeppien tai säleikön muodossa. Satoa kannattaa korjata syötäväksi sitä mukaa kuin sitä valmistuu. Kylvösiemenen keräämistä varten jätetään palkoja varren alaosiin tuleentumaan tai kylvetään kokonaan oma kasvusto.

Herne on itsesiittoinen ja hedelmöityy yleensä jo ennen kuin kukka aukeaa. Tämä vähentää riskiä ristipölytykseen ja periaatteessa eri hernelajikkeita voi kasvattaa lähekkäin. Koska hyönteiset voivat aiheuttaa risteytymistä pienessä määrin, suositellaan siemenviljelyssä kuitenkin 20-50 m etäisyyttä pinnanmuodoista riippuen. Näin saadaan lajikepuhdasta siementä. Herneellä viljelykierto on tärkeä. Jos hernetä viljellään samalla paikalla monta vuotta, niin kasvitautien kuin tuholaistenkin riski kasvaa.

Hernetä voi käyttää monipuolisesti ruoanlaitossa – tutun hernekeiton ohella siitä voi tehdä risottoa, salaattia, falafeleja, pestoa tai kokeilla antiikin roomalaisten popcornin edeltäjää: paistettuja herneitä! Herne on erinomainen valkuaiskasvi ja sisältää runsaasti antioksidantteja ja kivennäisaineita, kuten kaliumia sekä K-, A-, B-ryhmän ja C-vitamiinia. Tuoreiden herneiden proteiinipitoisuus on n 25-30%, hiilihydraattipitoisuus 48-62% ja kuitupitoisuus 8%.

Puutarhassa herne on puutarhurin ystävä. Typensitojakasvina herne tuottaa juurinyströillään itse tyypeä ravinteeksi. Kääntämällä hernekasvuston kasvimaahan syksyllä saa herneen keräämät ravinteet talteen seuraaville viljelykasveille.

Maatiaisen Siemenvälityksestä on saatavilla monia mielenkiintoisia vanhoja hernelajikkeita. Kokeile tänä kesänä uutta hernelajiketta ja anna vanhan tutun yllättää!

Lisätietoja: Maatiainen ry, toiminnanjohtaja Maija Manninen, puh: 044 045 7317, toimisto@maatiainen.fi

Kuvat: <https://www.dropbox.com/scl/fo/600ly02xzrx0xeq69na5k/h?rlkey=094zxs8hb3tebd05j93t3fiv2&dl=0>

Oheisesta linkistä voi ladata kuvia vapaaseen käyttöön julkaisuissa. Julkaisun yhteydessä on mainittava kuvaajan nimi. Kuvaajatiedot löytyvät tiedostonimestä.

Peltoherne Inkilä palko Kuva Anne Leino

Peltoherne Inkilä Kuva Anne Leino

Sokeriherne Boaryd Kuva Anne Leino